

21 MAART

Heden is een nieuwe lente dus alweer geboren. Van uit 't oneindige komen de jaargetijden aan; tot in 't oneindige zullen ze waarschijnlijk blijven duren. De hemel is bewolkt, maar af en toe breekt er de zon doorheen, en die is warm, en grote vlakken ontbloten zich, als wijde open poorten van azuur.

Om drie uur ben ik uitgegaan. Veel jonge heestertjes stonden al liefelijk lichtgroen, strak, als kleine, pas ontwaakte kinderen, in groene kanten hemdje. Zij schenen stil te jubelen en te glimlachen. In 't jeugdig-malse gras bloeiden reeds gele narcissen en 't waren als brandende en lichtende kaarsjes vóór de blote voetjes van de schrale, tengergroene kinderboompjes. Al het overige was dood en dof en bruin nog.

Toen heeft één enkele, harde donderslag geknald. Dat hoort zo, als bij een lang verwacht en heel mooi schouwspel, dat eindelijk gaat beginnen.

De nieuwe, jonge lente is geboren.

22 MAART

De lijstertjes wisten 't al lang, dat de lente in aantocht was. Sinds weken hebben ze 't alom van uit de hoge, naakte bomen rondgeschald. Vandaag jubelen ze 't opnieuw, al is de lucht ook effen grijs en winterachtig.

De lijstertjes hebben gelijk. Tegen den avond zakt de wind en in het westen openen zich plechtig weer de grote gouden en azuren hemelpoorten.

Een merel vliegt naar 't allerhoogste twijgje van een populier en begint daar rustig zijn eentonig lied te zingen. Zwart als een vlokje roet zit hij boven 't naakt gewirwar van de takken. Hij schijnt van daar uit wonderen te zien, die wij niet kunnen ontwaren en vertelt daarvan, met zijn rustig-monotone, zangerig-schorre stem.

O, die lang, lang-aangehouden jubelzangen van de vogels in het vroeg, nog gure najaar! Wat zijn ze vol vertrouwen en beloften, vol heerlijke beloften van al de lange, schone dagen die nog moeten komen!

Zacht taant de stille, gouden avond door de diepe, blauwe hemelpoorten, tussen de logge, grijze, uitgekanteelde wolkenmuren. En het ruikt zoet alom naar kiemend groen en nattig mos en vruchtbare teelaarde...

Voortaan zal 't iederen dag iets nieuws zijn. Gisteren stonden de kastanjabomen nog als dood; van morgen zijn ze reeds uitgelopen. Wanneer is 't gebeurd: gedurende de zoele, vochtige stilte van den nacht? Of in de vroege ochtenduren, bij 't eerste, zoete strelen van de zon? Nu is 't of kinderen zich voor de grap hadden vermaakt, al de takken der kastanjabomen met ontelbare gele vingerhoedjes te versieren.

't Is eigenaardig hoe telkens weer de vergelijking met kinderen in mij opkomt. Er is iets van een kinderleven in 't ontwaken van de vroege lente: de lente is 't liefelijk en dartel kindje van den zomer.

Om drie uur in het veld gaan wandelen. Twee jonge knapen stonden vóór een weiland bij een glasheldere sloot, waarin ze met gespannen aandacht keken. Daar lag, op den bodem, een oud stuk courant, en 't water was zó klaar, dat ze de letters konden lezen. Zo spelden en lazen zij hardop en hadden dolle pret en stompten lachend elkander in de zij. Toen raapte de grootste van de twee een steen op en plofte hem in de sloot. Joelend en gichelend liepen zij verder. Wat hadden ze de lente in zich!

24 MAART

Vanmorgen zijn de iepen met lichtgroene pruikjes opgestaan. Wat staat dat frivool op die oude, deftige, statige bomen! Net kleine krulletjes in papillotten op de hoofden van bejaarde mannen. De lente maakt wel alles zot en dol.

De dag was mooi in zachte zonneheerlijkheid begonnen, maar eindigt grijs en kil. Nu lijkt weer alles winterdoods. Waarheen is het tenger, jeugdig groen opeens verdwenen? Ik zie geen blaadje noch een bloempje meer.

25 MAART

Grijs. Alles kil en dof-grijs, als gisteren. 't Is geen weer om uit te gaan; 't is een weer om couranten te lezen.

Laten we dan maar beginnen met 't interessantste: het sportnieuws.

VOETBAL

Een grote, internationale wedstrijd heeft plaats gehad en de vertegenwoordigers van een heel klein land hebben de vertegenwoordigers van een heel groot en machtig land geslagen. De verslaggever van mijn courant noemt het een historische gebeurtenis. Hij heeft mensen gezien die vreugdetranen schreiden; anderen, die van ontroering een flauwte nabij waren.

Bravo! Bravo! Heerlijk! Ik ben helemaal verzoend met mijn courant, die mij anders zoveel saaie kost te slikken geeft. Maar ik lees verder in het blad en al gauw komt de gewone ontstemming.

Ik lees van een kleine, nietige mogendheid, die, desnoods met kracht van wapenen, haar heilige, traditionele, nationale rechten, tegen de aanslagen ener zeer sterke, grote mogendheid zal verdedigen!

Die onzin ergert mij alweer geweldig. Welke sombere, welke volslagen imbecielen, welke definitieve crétins en idioten zijn er dan wel aan het bestuur van dat klein land om, in deze eeuw van beschaving en vooruitgang, nog zulke stommiteiten te durven ver-

kondigen: Waarom vragen ze niet meteen een conferentie van diplomaten in 't Vredespaleis aan of een conferentie op Meerenberg?

Komaan, heren, wees nu toch verstandig en leert voetbal spelen: Vijf ministers als 'forwards', drie als 'half-backs', twee als 'backs' en uw koning in de 'goal'. Als 'referee' de minister van Sport en Toerisme. Heus: het sportterrein is nog het enig strijdperk, waar een kleine natie haar 'heilige, traditionele, nationale rechten' tegen de aanvallen ener grote mogendheid met kans op zegevieren kan verdedigen.

Drie uur. De zon komt door de grijze wolken piepen en lonkt mij lachend toe. Gij zult mij geen onzin vertellen. Gij, die wijs en kalm en mild en eeuwigdurend zijt, zult mij laten genieten van de 'heilige, traditionele rechten' van 't eerste viooltje, dat daar pas, tussen zijn zachte groene blaadjes, op dat koesterend beschenen berrmpje, zo ontroerend-lief en zoet-geurend ontloken is.

26 MAART

Vanmorgen staat de tuin vol jonge bruidjes. Waar komen ze zo ineens vandaan? Ze staan hier, ze staan daar, ze staan overal. Hun witte kleedjes zijn doorschijnend als van zon- en zilverdraden saâmgeweven en 't is alsof ze, vol zalige zelfverrukking, en stralend in hun eigen trots, ontelbare fijn-trillende, wit-kanten-handjes naar elkander uitsteken.

Het zijn de teer-bloeiende, kleine pruimeboompjes. Allen samen zijn ze zo ineens uit hun winterslaap ontwaakt en aan 't bloeien gegaan!

27 MAART

Regen. De aarde drinkt. 't Is stil te lande als het regent en de aarde drinkt. 't Is als een ernstige, plechtige bezigheid, die niet gestoord mag worden. De planten en gewassen laven en voeden zich, als kinderen, die moeten groeien. Niemand merkt het, omdat het zo héél stil geschiedt; maar er gebeuren grote dingen in de vroege lente, als het regent. Zie maar de kastanjbomen. Al de gele vingerhoedjes van hun eerste botten, die dagen lang gesloten waren, hebben zich heden geopend. Zij drinken.

't Soort weer dat we vandaag hebben, herinnert mij een lang geleden, nog al flauwe grap. 't Gebeurde daar ergens in Vlaanderen, op mijn geboortedorp. Twee zondagen na elkaar had de processie niet kunnen uitgaan, omdat het regende. Dien tweeden zondag kondigde meneer de pastoor van uit den preekstoel af: 'Beminde parochianen, de processie zal zondag aanstaande uitgaan, als het weer is.'

De zondag kwam, en de processie ging *niet* uit. Dat was ook zeer begrijpelijk, want het stortregende. Had meneer de pastoor nu maar gezegd: 'De processie zal uitgaan als het *mooi* weer is', of 'als het *geen slecht* weer is'; doch hij had alleen gezegd: als het 'weer' is; en nu de processie niet uitging was het dus helemaal *geen* weer, en dáárom moesten de boeren van mijn dorpje heel dien dag hartelijk lachen.

Wat *ik* echter *geen* weer noem, is niet wat meneer de pastoor 'geen' weer noemde. Voor mij is 'geen' weer dat grijze, doffe, stille, neutrale, zoals we 't vandaag hebben. Er is niets: geen licht, geen kleur, geen leven. Het weer slaapt, zou men kunnen zeggen. En de mens voelt zich als 't weer: hij heeft zin om zijn ogen half te sluiten en saai te zitten soezen.

Ik denk nog even weer aan dien goedigen, ouden pastoor. Hij was een braaf mens, maar wel streng in zijn kerk. De boeren durfden anders heel wat grapjes met hem uithalen, omdat zij hem zo'n beetje voor 'n 'goeie sul' hielden. Soms had hij ook wel last met zijn geheugen, dat hem op ongeschikte ogenblikken in den steek kon laten.

Zo herinner ik mij het begin van een zijner preken:

'Beminde parochianen.'

'De heilige Hieronymus die zei...'

Meneer de pastoor bleef even steken, fronste de wenkbrauwen, keek starend vóór zich uit en herbegon:

'De heilige Hieronymus die zei...'

En voor de tweede maal bleef meneer de pastoor hopeloos steken.

Toen hij 't voor de derde maal herhaalde en weer bleef steken, stond boerke Van Doale, die zich dikwijls in 't gewone leven grapjes met meneer den pastoor veroorloofde, midden in de kerk van zijn stoel half overeind en vroeg:

'Wat zaid-hij, menier de páster?'

Er ging als een schrik door de doodstille kerk. Meneer de pastoor leunde strak voorover, zag boerke staan, maakte plechtig het kruisteken terwijl hij zei: 'In den naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes, amen...' en daalde van den preekstoel.

Zo moest het ook. Een pastoor, die door iemand in zijn preek

wordt onderbroken, mag geen woord meer spreken. En zo hebben wij, dank zij boerke Van Doale's onhebbelijkheid, ook nooit geweten wat de heilige Hieronymus wel zei.

Gek, die oude herinneringen! Dat komt zo van zelf, omdat het ook vandaag, evenals gisteren, *geen* weer is.

30 MAART

Maar heden is het prachtig. Een zoet, lauw zonnetje en absoluut windstilte. Wat is 't ineens alles veranderd, na die twee doffe dagen van *geen* weer! 't Is alsof iemand van ochtend in den tuin was rondgegaan met groene verfen die overal om zich heen, op gras en heesters had gestrooid. En ook dáár, midden in het bos, tussen al het grijze van de stammen en de naakte kruinen, staat reeds één boom gans groen, alsof hij zo maar ergens uit een zuiderstreek was weggehaald en door een toverwonder, in zijn volle lente-schoonheid, hier verplant.

Nu ga ik wandelen, langzaam, stil en verre wandelen. Ik wil de lente ruiken. Ik wil mij van de stille zaligheid der aankomende lente geheel laten doordringen.

31 MAART

Aan zee. De lente van de zee. Want de zee heeft haar lente, even goed als het land. Het is misschien te schilderen; het is haast niet met woorden weer te geven.

Het is vooreerst de kalmte; iets, dat je doet in 't zand gaan zitten en je ogen sluiten. Met dichte ogen hoor je dan de zee haar lentevooisje kwelen. Het wiegt, zacht-rythmisch aandeinend en als in zoet gefluister wegstervend. Het is zo rustig en zo stillend; het schijnt aldoor te murmureren: 'geen haast, ik kom, ik ga, sluit maar uw ogen en geniet.'

Zacht stooft het zonnetje op de wangen; en 't nauwelijks voelbare briesje brengt de frisse zee-aromen mee. Die zweven en wuiven als 't ware om je heen. Die dringen diep in je binnenste door en wekken er een koelte, die eindelijk je ogen opent.

Dan zie je de lente op de zee. Je ziet het paarlemoeren water, de paarlemoeren hemel, de witte kammetjes der golven, de witte vleugeltjes der meeuwen en 't zacht-doorschijnend mauve der deinen-
de verten.

Il fait printemps sur la mer!

I APRIL

Spoorwegreis. Stoomgeraas, remmengeknars, denderlawaaï, beweging en drukte. Een dag van negatief leven. 's Avonds aankomst in een stad.

Verveling, hopeloos geslenter; ten slotte radeloze toevlucht in een cinema.

Ik had sinds een paar jaar geen cinema's bezocht. Wat zijn we vooruit gegaan! Vroeger werd eenvoudig (ach hoe liefelijk en boeiend was 't) de ongekunstelde werkelijkheid weergegeven; nu kreeg ik een echte vertoning (en welk een vertoning!) te genieten. 't Was natuurlijk een Sherlock-Holmes-historie: inbraak in een brandkast, moord, vlucht, achtervolging. Deze geschiedde per fiets, per rijtuig, per auto, per motorboot en... het spreekt van zelf... per bestuurbare luchtballon en vliegtuig. Het spreekt ook van zelf, dat de bandieten eindelijk gesnapt werden en ter dood veroordeeld. Hoe vreselijk jammer dat we ook de terechtstelling per guillotine niet kregen te zien! Doch zoals het was, was 't toch ook welletjes en het overtalrijk publiek, in den nevel van zijn eigen tabakswolken gehuld, betuigde door luid en langdurig applaus zijn ingenomenheid.

Toen kregen wij tot afwisseling, als 'variété' een zanger te horen. Ook dat was al zéér ontroerend en bijzonder. Wat hij zong heette 'l'Aiguilleur' en kwam op het volgende neer:

't Is met valavond. De wisselwachter zit eenzaam-mijmerend in zijn 'blokhuis'. Daar rinkelt het electricch belletje, dat een

naderenden trein aankondigt. De wachter gaat buiten bij zijn wissel staan. Op korten afstand nadert de sneltrein, met flikkerende lichten. Eensklaps, o, gruwel-ogenblik!... eensklaps, komt zijn tweejarig zoontje langs de rails waar straks de sneltrein overheen zal razen, met liefelijk-uitgestoken armpjes naar hem toegelopen! Wat zal de wachter nu doen? Krampachtig omknelt zijn sidderende hand den hefboom van den wissel. Eén ruk, en zijn zoontje, zijn enig zoontje en zijn enige schat op aarde is gered; maar... de sneltrein, op een zijspoor afgeleid, zal tegen de buffers te pletter lopen, en twintigtallen, misschien honderdtallen slachtoffers zullen vermorzeld liggen. De wisselwachter aarzelt slechts een ogenblik. Met meer dan antieke zelfopoffering blijft zijn hand roerloos om den wisselhefboom vastgekneld en... de sneltrein vermorzelt het zoontje!

Dan neemt hij zijn lantaren en gaat, knikkend door zijn knieën, kijken. O wonder boven wonder: het zoontje plat ten gronde neergevallen, is niet eens geraakt en strekt lachend de handjes naar zijn vader uit! De vader neemt het in zijn armen op en kust het als waanzinnig. Maar 't kind kijkt hem met grote ogen van verbazing aan en roept: 'Hoe eigenaardig, vader, uw haren zijn ineens gans wit geworden!'

Toen dat lied uitgezongen was, was 't net of heel de zaal plotse-ling snik-verkouden werd. Men hoorde niets dan snuitende neuzen en alom over de potten bier en glazen limonade was 't een geflodder en gewuif van vochtige zakdoeken.

Toen dat eindelijk bedaarde en 't licht weer uitging voor 't ver- volg der cinemavertoning..., toen ben ik stilletjes weggegaan.